

Z NUTKĄ FANTAZJI

Dachy o nietypowych kształtach przyciągają wzrok swoim niepowtarzalnym urokiem. Podkreślają indywidualny charakter i styl domu. Oryginalność ma jednak swoją cenę. Za wykonanie takiego dachu zawsze zapłacimy więcej niż za proste, dwuspadowe konstrukcje.

Dachy o fantazyjnych kształtach charakteryzują się licznymi skosami, załamaniem, mają lukamy, kosze lub zadachszenia. Trudno jednoznacznie określić rodzaj tego typu konstrukcji i zamknąć ją w pewnych ramach, bowiem dostępnych rozwiązań jest naprawdę wiele. Dobór poszczególnych detali ozdobnych, ich ilość i połączenie mogą być praktycznie dowolne. Zwykle tylko od kreatywności architekta i jego wiedzy zależy ostateczny efekt wizualny. Najważniejsze, aby kształt dachu był dokładnie przemyślany, a poszczególne elementy dekoracyjne tworzyły spójną, harmonijną całość. Trzeba jednak pamiętać – i to już na etapie wyboru projektu domu – że oryginalność ma

swój cenę. Koszty wykonania dachu zależą bowiem głównie od jego kształtu. Im bardziej skomplikowany, tym wyższa będzie jego cena. Za nietypowe rozwiązania zawsze zapłacimy więcej niż za proste, dwuspadowe konstrukcje. Załamania, lukamy i wykusze powodują, że cena dachu różni się między innymi z uwagą na ilość obróbek blacharskich i odczuwa. Przy skomplikowanych dachach konieczne jest również zastosowanie pewnych rozwiązań niesystemowych, takich jak: dachówki wentylacyjne, szczelowe, kalenicowe, antenowe, pod ławę kominiarską. Takie elementy są dość drogie i podnoszą koszt inwestycji – podkreśla architekt, Maciej Matkowski. Do kosztów dachu o

NIETYPOWE, CZYLI JAKI?

Maciej Matkowski
architekt, Pracownia
Projektowa MTM Sąd

Przyzwyczajliśmy się do dachów o ściśle określonej geometrii. Najczęściej mówimy, że dach jest: jednospadowy, dwuspadowy, czterospadowy lub wielospadowy, ale ilość spadów w konstrukcji nie może być wyznacznikiem dachu nietypowego.

Wydaje mi się, że o dachach fantazyjnych możemy mówić wówczas, gdy w jego obrębie pojawiają się organiczne kształty, powygrywane kalenice, a okapy przenikają się na różnych poziomach. Jeśli nie potrafimy jednym słowem określić rodzaju dachu, to prawdopodobnie mamy do czynienia z dachem nietypowym. Mistrz w zakresie projektowania nietypowych konstrukcji, w tym również dachów, był Antonio Gaudí.

Inwestorzy, którzy gustują w dachach fantazyjnych, powinni pamiętać o tym, że tego typu dach wymaga „konsekwencji” i będzie wyglądał co najmniej dziwacznie pośród domów z dachami dwuspadowymi. Budynki o nietypowej konstrukcji dachu dobrze wyglądają na dużym terenie, w odosobnieniu. Natomiast, jeśli posiadają sąsiedztwo, powinny jakimiś elementami nawiązywać do okolicznej zabudowy.

Skomplikowanej bryle należy również dołączyć trudniejszy montaż rynien i rur spustowych.

NAJLEPSZE DACHÓWKI Nie każdy rodzaj pokrycia sprawdzi się przy dużej ilości załamania, lukami czy wykuszami. Głównie ze względów ekonomicznych. Nieoptycalnie jest stosowanie blachy, która znacznie lepiej nadaje się do krycia dużych powierzchni. Podczas jej układania powstaje wiele odpadów, liczne przycinanie może także obniżyć trwałość samego materiału. Ponadto trudniejszy będzie montaż. Zdecydowanie lepiej od blachodachówek zdatną do egzaminu dachówki zarówno ceramiczne, jak i cementowe. Ze względu na mały format łatwiej z nich wykonać nawet najbardziej wyszukane elementy. Jednocześnie minimalizowane są straty materiału i tym samym także koszty. W przypadku skomplikowanych brył dobrym rozwiązaniem będzie zastosowanie dachówek cementowych, ponieważ nie posiadają zamka górnego. Pozwala to na większą swobodę w regulacji rozstawu łat, bez konieczności ich dodatkowego cięcia – rade! Dariusz Smols z firmy Monier. Do krycia dachów o dużej ilości załamania nadaje się również łupek naturalny oraz dachówki bitumiczne, zwane gontami bitumicznymi, które są miękkie i dzięki temu łatwo je wygnać czy przycinać.

NEWRALGICZNE PUNKTY Wiele załamania, liczne kosze, grzbiety czy lukamy to także potencjalne miejsca, w których może dojść do utraty szczelności. Konieczne muszą one zostać odpowiednio i bardzo

Dachy o skomplikowanych kształtach wymagają nie tylko większego namysłu, jeśli chodzi o wybór pokrycia, ale także doświadczonego dekarza.

KOSZTY BŁĘDÓW WYKONAWCZYCH

Ryszard Homan, kierownik regionu, Róben Polska

Ułożenie pokrycia na dachu wielospadowym może być wyzwaniem nawet dla doświadczonych dekarzy. Wielkość załamania i osaz oraz występowanie lukam powodują, że wzrasta ilość obróbek blacharskich, trzeba także częściej ciąć dachówki. W mojej pracy spotykam się – niestety – z błędami wykonawczymi. Zatrudnienie niewykwalifikowanych dekarzy często kończy się na przykład wadliwym przybiciem łat. Taki błąd da się naprawić, ale inwestor może wydać na to sumę nawet trzykrotnie wyższą niż pierwotne koszty ułożenia dachu.

Orientacyjne ceny netto robót naprawczych na dachu o powierzchni ok. 200 m² z wadliwie przybitymi łatami:

- Ekspertyza dachu wykonana przez biegłego sądowego: 1 000-1 500 zł.
- Demontaż wadliwie wykonanego pokrycia dachowego: 6 000-7 000 zł.
- Ponowne wykonanie prac ciesielskich (odcięcie i przybicie łat): 2 000-3 000 zł.
- Segregacja zdjętej dachówki: 1 000-2 000 zł.
- Zakup nowej dachówki (ok. 10%) i obróbek dachowych: 500-1 000 zł.
- Ułożenie dachu: 6 000-7 000 zł.
- Razem: od 16 500 zł do 21 500 zł.

PROPOZYCJE DACHÓW NIETYPOWYCH

„DOM W ZEFIRANTACH”

projekt:
zespół
projektowy
Archon+
powierzchnia
użytkowa:
144,80 m²
+ garaż
11,20 m²
powierzchnia
dachu:
247,70 m²

W tym projekcie czterospadowy dach wyróżniają i podkreślają liczne lukarny. Poprzez zróżnicowanie długości okapów został on pięknie dopasowany do linii okien oraz balkonu na parterze. Dodatkowo zaproponowana

forma dachu ma również swój wymiar praktyczny – osłania wejście do domu oraz taras przed nadmiernym nasłonecznieniem i chroni przed deszczem. Lukarny zaś stanowią świetne doświetlenie poddasza.

Z CHARAKTEREM

Dach kolebkowy przyciąga nietuzinkową konstrukcją, gdyż połączył dach opiera się o kolistą strukturę bryły domu. Asymetryczna forma wymaga umiędzynoczenia doboru kształtu i ułożenia okien. Okna prostokątne najlepiej zastosować przy podstawie domu. W górnej części dobrze sprawdzą się natomiast okna okrągłe oraz łukowe. W drugim przypadku ogromne znaczenie ma dobór właściwego kąta zakrzywienia, aby całociek stworzył oczekiwany, spójny efekt. Forma kolebkowa doskonale sprawdza się podczas śnieżnych zim.

Z WYOBRAŹNIĄ I DOŚWIADCZENIEM

Dagnara Ołbuska
architekt, Vilsanite Autorska Pracownia Architektury

Fantazyjne i nietypowe dachy wymagają od architekta wyobraźni przestrzennej i doświadczenia w ocenie możliwości konstrukcyjnych i wykonawczych. Niezbędna jest do tego także kreatywność konstruktora, a na koniec – wysokie kwalifikacje i doświadczenie wykonawców. Przy dobrze narysowanej i opisanej konstrukcji nie jest problemem wykonanie węższych dachowej. Kłopoty mogą się pojawić przy wykończeniu obróbki blacharską, wykonaniu rynny krytej deską okapową czy też układaniu samej dachówki. Z tego powodu, aby nie narazić się na straty finansowe lub na niezadowolony z efektów pracy, należy wybranego wykonawcę poprosić o pokazanie wcześniejszych prac. Nie uciążliwym sposobem. Wskazane jest także uzyskanie opinii od wcześniejszych inwestorów lub architektów. Za oryginalność projektu i fachowość wykonania – nieestety – trzeba zapłacić nieco więcej niż normalnie, jednak w zamian otrzymujemy satysfakcję i poczucie indywidualności.

punkt powinien być szczególnie zabezpieczony właśnie pod kątem szczelności.

Za trwałość i szczelność dachu odpowiada nie tylko pokrycie dachowe. Ogromne znaczenie – szczególnie w przypadku bardziej skomplikowanych konstrukcji – mają także akcesoria dachowe, które zapewniają między innymi prawidłową wentylację lub zabezpieczają przed zsuwającym się śniegiem. Mówiąc o trwałości pokrycia, niestety nie całą „zastługę” przypisuje się samym dachówkom. Wyróżniają one wiele, jednak to od jakości użytych akcesoriów zależy skutecznie uszczelnienie dachu, zwłaszcza w jego nienaturalnych punktach, których nie brakuje w skomplikowanych bryłach – podkreśla Dariusz Smoła. Do uszczelnienia tak trudnych miejsc warto stosować wysokoparoprzepuszczalne membrany dachowe o maksymalnej wytrzymałości na rozwarzenie na gołdźdu, markowe uszczelniki do zabezpieczenia grzbietów i kalenic oraz aluminiowe kosze. Polecane są również szczelne, elastyczne i trwałe taśmy uszczelniające do obróbki kominowej i innych połączeń dachu ze ścia-

ną, naruszonych na utratę szczelności. Warto pamiętać, że dach musi być szczelny, nie tylko aby zapewnić nam komfort mieszkania, ale także trwałość i niezawodność całej konstrukcji.

Wykonanie dachu o nietypowych kształtach będzie wymagało większej wiedzy, doświadczenia i precyzji. Koniecznie trzeba więc znaleźć dobrą ekipę dekarzy. Na pewno warto sprawdzić jej kwalifikacje, dyplomy, certyfikaty szkoleniowe czy ewentualne nagrody oraz już zrealizowane inwestycje. Przekładów fachowcy mogą bowiem zrobić więcej szkody niż pożytku. A konsekwencje złe wykonanego dachu mogą być różne, począwszy od wydatków poniesionych na drobne poprawki, aż po olbrzymie koszty wymiany całego pokrycia na nowe czy nawet katastrofę budowlaną. Nie warto więc oszczędzać ani na materiałach, ani na wykonawcach. Dach będzie zachwycał swoim urokiem tylko wówczas, gdy każdy detal zostanie precyzyjnie zaplanowany, a następnie wykonany.

EWĄ KOTŁOZ

dokładnie zabezpieczone. Dotyczy to wszystkich elementów ozdobnych. Dariusz Smoła tłumaczy, że każde zatamowanie dachu, a więc wykonanie lukarny czy koszy, wiąże się z koniecznością przecięcia pokrycia i tym samym przeniesieniem jego ciężkości. Każdy taki